

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Ordonanță de urgență privind modificare și completarea Legii minelor nr. 85/2003

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (Critical Raw Materials Act – CRMA), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene în data de 03.05.2024, creează un cadru pentru selectarea și implementarea proiectelor strategice, care pot beneficia de condiții favorabile de autorizare și de asigurare a accesului la finanțare, și stabilește cerințele naționale pentru dezvoltarea programelor de explorare geologică în Europa, cu scopul de a crește capacitățile de extracție, procesare și reciclare a materiilor prime critice în UE.

Rezoluția Comitetul Economic și Social European din 24.03.2022 privind Războiul din Ucraina și impactul său economic, social și ecologic, care printre alte prevederi

„23. recunoaște că războiul și toate măsurile conexe, și anume sancțiunile, vor avea un impact socioeconomic asupra statelor membre și a țărilor învecinate, iar UE trebuie să fie pregătită să și le asume; subliniază că criza demonstrează necesitatea de a consolida piața internă și funcționarea sa; subliniază că este important ca pierderile suferite de întreprinderile europene afectate de sancțiuni să fie compensate și necesitatea de a analiza în profunzime impactul sancțiunilor, pentru a fi pregătite să le atenueze consecințele economice și sociale;

24. subliniază că mai multe sectoare industriale vor fi grav afectate; subliniază că, pe lângă energie, Rusia și Ucraina au o pondere semnificativă în importurile UE de metale, cum ar fi nichelul, cuprul și fierul și de materii prime esențiale, cum ar fi neonul, paladiul, titanul și platina, care sunt esențiale pentru mai multe industrii strategice, inclusiv pentru producția de microcipuri și apărare;

25. subliniază necesitatea de a accelera dezvoltarea autonomiei strategice și tehnologice a Europei și îi invită pe liderii UE să-și confirme unitatea și hotărârea de a transforma Uniunea Europeană într-o putere mai independentă și suverană, îmbunătățindu-ne capacitățile de apărare și limitându-ne dependențele de energie, materii prime critice și alimente;

26. subliniază importanța reducerii dependenței energetice a UE de țări terțe, în special de Rusia; solicită un plan viabil de diversificare a surselor de energie în cadrul mixului energetic al statelor membre și salută propunerile făcute de Declarația de la Versailles ; recunoaște că securitatea și sustenabilitatea aprovizionării cu energie pot fi realizate pe deplin doar pe termen lung, prin stimularea utilizării surselor de energie cu emisii scăzute sau fără emisii de carbon, utilizând mai mult surse regenerabile de energie locale; pledează pentru investiții mai rapide în cercetare, pentru a dezvolta noi tehnologii curate care să asigure un viitor rezilient și durabil sistemului energetic al UE;”. Dintre cele 31 de tipuri de materii prime critice identificate de către Comisia Europeană, clasificate astfel deoarece sunt expuse unui risc mai ridicat privind sursa de aprovizionare și exercită un impact mai important asupra economiei comparativ cu majoritatea celorlalte materii prime, în România sunt prezente următoarele:

- din categoria resurselor nemetalifere: grafit și nisipuri cuarțoase, minerale de bor, fosforite;
- din categoria resurselor metalifere: magneziu, bismut, galiu, germaniu și telur, stibiu, titan, wolfram și pământuri rare (TR).

În domeniul resurselor minerale Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului a desfașurat și continuă să desfășoare demersuri pentru crearea cadrului legislativ necesar reluării activității miniere în obiectivele închise prin hotărâri de guvern și exploatarea depozitelor istorice de deșeuri miniere cu conținut de metale utile. Ministerul susține dezvoltarea unui model economic durabil și responsabil în raport cu mediul înconjurător, promovând economia circulară prin creșterea gradului de utilizare a resurselor de materii prime.

Resursele minerale secundare depozitate în iazuri de decantare sau halde de steril prezintă un potențial foarte ridicat de valorificare industrială prin recuperarea metalelor prețioase, critice și utile de bază (Au, Ag, Cu, Pb, Zn, Fe, Mn, W, Mo etc.) pentru care au fost deschise exploatarea sau a unor elemente care au intrat recent în sfera de interes a valorificării industriale (Ge, In, Te, Cd, Sb), prin utilizarea mineralelor însoțitoare (cuart, feldspat, minerale argiloase) sau prin folosirea unor tipuri de reziduuri ca amelioratori pentru soluțiile sarace (de exemplu în cazul unor halde ale minelor de cărbune).

Reintroducerea în circuitul economic a resurselor secundare **va contribui la creșterea gradului de securitate și sustenabilitate a aprovizionării cu materii prime critice esențiale în sectoare industriale cheie pentru economia națională și europeană.**

Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 275/2020 privind modificarea Legii minelor, în care se menționează cu titlu general posibilitatea redeschiderii unor obiective miniere, **determină, în vederea aplicării, necesitatea stabilirii clare a competențelor instituționale în ceea ce privește redeschiderea unor mine sau cariere, precum și a modalității concrete prin care aceasta se realizează, în principal cu referire la: posibilitatea reofertării perimetrelor cu activitate încetată, înainte de terminarea lucrărilor de închidere și utilizarea golurilor miniere.**

Cu ocazia primei reuniuni a Critical Raw Materials Board, Comisia Europeană a lansat primul Apel pentru propuneri de proiecte strategice. Data limită pentru depunerea cererilor este 22.08.2024, ora 12:00 CET;

În considerarea acestor aspecte de impune modificare și/sau completare de urgență a cadrului legislativ național în vederea adaptării la prevederile Regulamentului (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020, intrat în vigoare la data de 23 mai 2024;

Neadoptarea proiectului de ordonanță de urgență de modificare a Legii minelor nr. 85/2003 prezintă riscul pierderii de către companiile naționale a oportunităților de finanțare a proiectelor strategice create de acest Regulament și implicit a oportunității de relansare la nivel național a domeniului resurselor minerale neenergetice, sector economic de importanță critică în atingerea obiectivelor strategice economice și a realizării tranziției energetice către tehnologii verzi în vederea combaterii efectelor schimbărilor climatice.

Având în vedere că neadoptarea în regim de urgență a măsurilor propuse va conduce la neaplicarea prevederilor legale în vigoare, **cu consecințe negative strategice, geopolitice și socio-economice majore asupra securității naționale și europene**, prin imposibilitatea diminuării riscurilor asociate perturbării lanțului de aprovizionare cu materii prime critice și energetice prin includerea în circuitul economic a unui număr însemnat de perimetre miniere și prin valorificarea iazurilor de decantare și a haldelor de steril prin punerea în exploatare și relocarea acestora conform celor mai bune practici internaționale, se impune promovarea prezentului proiect.

2.2 Descrierea situației actuale

Conform prevederilor Legii minelor nr. 85/2003, concesiunea într-un perimetru încetează atunci când toate activitățile miniere sunt finalizate. Lucrările de închidere, refacere a mediului și ecologizare a perimetrului sunt ultimele activități miniere care se execută. Încetarea concesiunii și eliberarea perimetrului de explorare/exploatare se constată numai de către autoritatea competentă după ce sunt îndeplinite toate condițiile de închidere și ecologizare prevăzute în Planul Inițial de Închidere și Refacere a Mediului precum și în programele de actualizare a acestuia.

După emiterea deciziei de încetare a concesiunii și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, aceste zone se pot reoferta, la solicitarea ministerului de resort, atât pentru activități de cercetare geologică, cât și pentru activități de exploatare.

În actuala formă a legii minelor (Legea minelor nr. 85/2003) nu este prevăzută posibilitatea reofertării perimetrelor cu activitate încetată, înainte și după terminarea lucrărilor de închidere și nu este reglementat regimul utilizării golurilor miniere. De asemenea, nu este reglementat regimul apelor

provenite natural din perimetrele miniere aprobate la închidere definitivă și care sunt supuse procesului de monitorizare post închidere.
2.3 Schimbări preconizate Principalele schimbări preconizate sunt: 1. Se reglementează redeschiderea exploatărilor miniere neenergetice pentru care a fost emisă o hotărâre a Guvernului privind aprobarea conservării, închiderii, ecologizării și monitorizării postînchidere. În ansamblul său, măsura de redeschidere a unor mine cu activitatea sistată prin hotărâri ale Guvernului descarcă parțial sau total statul român de cheltuieli pentru ecologizare, cu posibil impact transfrontalier. Cheltuielile cu protecția mediului, ce au ca scop final redarea unor mari suprafețe de teren în circuitul economic și tot ceea ce înseamnă regenerarea socio-economică a comunităților învecinate, reintegrarea peisagistică a zonelor și refacerea bio-diversității sunt transferate către agenții economici care vor face exploatarea. Impactul macroeconomic în redeschiderea minelor cu activitate încetată și aprobată prin hotărâri ale Guvernului se poate cuantifica prin: A.) Beneficii directe: taxele, impozitele și contribuțiile aferente desfășurării activităților de exploatare minieră sunt proporționale cu valorile mari ale investițiilor necesare, contribuind semnificativ la bugetul general consolidat al statului, precum și la bugetele locale. B.) Beneficii indirecte: reintegrarea în circuitul economic a forței de muncă disponibile pe plan local, regional și poate național - se recomandă coroborarea și cu politici de stimulare, dezvoltarea industriei orizontale din jurul activității de exploatare, dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea altor segmente ale economiei care pot utiliza materiile prime extrase, obligația reabilitării mediului care va trece parțial sau total de la statul român la noul concesionar. 2. Se instituie posibilitatea continuării activității miniere pentru societățile aflate în procedură de insolvență, prin păstrarea licenței în cadrul unui program de reorganizare. 3. Se instituie posibilitatea dezvoltării și valorificării golurilor miniere din saline care pot fi utilizate din punct de vedere turistic sau medical. 4. Realizarea unor economii de cca. 13 milioane lei/an la bugetul de stat prin reducerea cheltuielilor pentru operarea stațiilor de tratare a apelor ce debitează natural din perimetrele miniere închise și care trebuie monitorizate post închidere, prin preluarea acestei sarcini de către operatorul minier odată cu licența de concesiune sau dare în administrare.
2.4 Alte informații În ceea ce privește schimbările preconizate referitoare la regimul juridic al taxelor obținute prin concesiune, din activitățile de administrare a suprafețelor rezultate după exploatarea resurselor de sare, prezentul proiect nu reglementează valoarea acesteia. Această valoare va fi stabilită ulterior de către Ministerul Finanțelor împreună cu autoritatea competentă În considerarea faptului că elementele de mai sus vizează interesul public, constituindu-se într-o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, a fost elaborat și inițiat prezentul proiect de act normativ.
Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)
3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ Posibilitatea redeschiderii fostelor obiective miniere neenergetice cu includerea în circuitul economic a minereurilor critice, devenite strategice în contextul geopolitic și economic global actual, creșterea sumelor provenite din redevențele miniere și taxelor datorate în urma exploatărilor, precum și reîncadrarea în câmpul muncii a unei categorii profesionale care în ultimul timp nu a mai fost folosită.
3.2 Impactul social Exploatarea rațională și eficiența a resurselor minerale neenergetice din domeniul public al statului, reglementarea condițiilor de exploatare, dar și crearea de noi locuri de muncă de către investitori.

Nu este cazul

3.4.1 Impactul asupra economiei si asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial si domeniul ajutoarelor de stat

Nu are impact

Nu este cazul

Prezenta lege reglementează obligațiile titularului de contract de concesiune în ceea ce privește refacerea mediului și ecologizarea acestuia.

Nu este cazul

Nu este cazul

Nu este cazul

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-

a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (transferuri pentru restructurarea industriei de apărare)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
4.8 Alte informații						
Creșterea veniturilor bugetului general consolidat prin taxele, impozitele si contribuțiile aferente desfășurării activităților de exploatare minieră Reducerea cheltuielilor suportate din bugetul general consolidat pentru operarea stațiilor de tratare a apelor ce debitează natural din perimetrele miniere închise și care trebuie monitorizate post închidere, prin preluarea acestei sarcini de către operatorul minier odată cu licența de concesiune sau dare în administrare.						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ						
În termen de maximum 90 zile se modifică și se completează Hotărârea Guvernului nr. 1.208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii minelor nr. 85/2003, cu modificările ulterioare, în acord cu modificările stabilite prin prezenta ordonanță de urgență.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice						
Nu este cazul						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).						
Nu este cazul						
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE						
Nu este cazul.						
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE						

Nu este cazul.
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Nu este cazul.
5.6. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative. Pentru proiectul de act normativ a fost îndeplinită procedura stabilită prin dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, prin publicare pe web-site-ul Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul proiect de modificare a legii a fost elaborat de către o comisie formată din reprezentanți ai Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Agenției Naționale pentru Resurse Minerale
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ – Se va solicita avizul Consiliului Legislativ. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării Nu este cazul. c) Consiliul Economic și Social Nu este cazul. d) Consiliul Concurenței Nu este cazul. e) Curtea de Conturi Nu este cazul.
6.6 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Nu este cazul.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.

7.2 Alte informații
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
8.2 Alte informații Nu este cazul

Față de cele prezentate mai sus, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată, s-a întocmit proiectul de *Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii minelor nr.85/2003*, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să-l aprobați.

**MINISTERUL ECONOMIEI,
ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI
MINISTRU**

Ștefan-Radu OPREA

**CANCELARIA PRIM-MINISTRULUI
ȘEFUL CANCELARIEI PRIM-MINISTRULUI**

Alexandru - Mihai GHIGIU

**SECRETARIATUL GENERAL AL
GUVERNULUI
SECRETAR GENERAL**

Mircea ABRUDEAN

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE
MINERALE
PREȘEDINTE**

Adriana PETCU

AVIZAT FAVORABIL

VICEPRIM-MINISTRU

Marian NEACȘU

**MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI
PĂDURILOR
MINISTRU**

Mircea FECHET

**MINISTERUL FINANTELOR
MINISTRU**

Marcel-Ioan BOLOȘ

**MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI
PROIECTELOR EUROPENE
MINISTRU**

Adrian CÂCIU

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
MINISTRU**

Alina-Ștefania GORGHIU

MINISTRUL ENERGIEI

Sebastian-Ioan BURDUJA